

Gezondere bijen met nieuwe le Uitdagende kl

Tekst Kees van Heemert, foto Marga Canters

Na vele jaren van voorbereiding en discussies is er dan eindelijk een Bijenlector benoemd. Die moet de spin in het web gaan vormen tussen de bijenhouderij, onderzoekers, docenten in het groene onderwijs en natuurbeschermers. Na het verschijnen in 2009 van het bijen@wur-rapport 'Visie bijenhouderij en bestuiving' heeft het meer dan vijf jaar geduurd voor er nu daadwerkelijk invulling wordt gegeven aan de wens om knelpunten in de bijenhouderij aan te pakken. Er was een bijenberaad waarin vele partijen de toegenomen wintersterfte en achteruitgang van bijen over het voetlicht brachten en de overheid vervolgens om maatregelen vroegen.

Een actieprogramma gericht op het aanpakken van de problemen van de bijengezondheid werd opgesteld en uiteindelijk heeft de politiek het laatste zetje gegeven door iemand aan te stellen die het actieprogramma zal gaan leiden. Staatssecretaris Dijkzema van Economische Zaken gaf het groene licht om een lector aan te stellen die als schakel gaat functioneren tussen het onderzoek en de praktijk. En zo kwam Karin Steijven half september in beeld om de functie van lector Bijengezondheid bij Hogeschool Van Hall Larenstein op te pakken.

Nieuw functie, nieuw gezicht

Karin heeft zich tijdens haar studie aan Wageningen Universiteit gespecialiseerd in ecologie, bosbouw en natuurbehoud. 'Ik heb tijdens mijn promotieonderzoek in Duitsland veel met bijen gewerkt en deed onderzoek naar de invloed van pollen van transgene maisplanten op bijenlarven', vertelt Karin. 'Het waren tijdrovende proeven waarbij ik veel ervaring met het houden van bijen opdeed. En in het laboratorium heb ik duizenden bijenlarfjes met de hand gevoerd waarna ik de effecten van die maispollen op de overleving van larven en het leervermogen van volwassen bijen kon meten'.

Met deze bijenervaring en haar ecologische expertise hoopt ze de komende jaren een gerichte bijdrage te leveren om de bijengezondheid in ons land op een hoger plan te brengen.

Dus voor Karin Steijven

Interessant is dat de functie Bijenlector een beetje op de vroegere functie van consulent bijenhouderij lijkt. Die had als taak breed voorlichting te geven aan bijenhouders en de tuinbouwsector. Nu zal het accent primair op bijengezondheid liggen waarbij Karin de schakel zal zijn tussen het onderzoek en de praktijk. Maar omdat haar functie bij een groene kennisinstelling is, is er ook een link tussen onderzoek en onderwijs. Ze zal twee dagen per week in Leeuwarden bij Hogeschool Van Hall Larenstein werkzaam zijn en één dag in Velp.

Hoe gaan we merken dat je er bent?

‘Het zal best een uitdaging zijn om drie dagen per week invulling te geven aan de nieuwe job’, zegt Karin. ‘In het begin zal ik veel tijd steken in het leren kennen van de Nederlandse bijenhouderij, een diverse gemeenschap, zoals we weten. En verder zal ik veel contacten gaan leggen met bijenhouderorganisaties, gezondheidscoördinatoren en natuurbeheerders’. Maar Karin benadrukt dat ze haar aandacht ook aan de wilde bijenstand zal geven omdat die eveneens binnen haar opdracht valt. Naast de oriëntatie op de praktijk zal ze de komende maanden zicht willen krijgen op wat er aan onderzoekskennis beschikbaar is en hoe het nog beter voor de praktijk toepasbaar gemaakt kan worden.

‘Direct na mijn aantreden heb ik al een symposium in Limburg bijgewoond, georganiseerd door de imkervereniging Horst, de Provincie Limburg en het Citaverde college om mee te denken bij het opzetten van een nieuw project: Samen voor Bijen. Dus mijn eerste project is al gestart. Doel hierbij is ook om kennis over de rol van bijen als bestuivers binnen het groene onderwijs te verspreiden. Omdat alleen maar alleen is zal ik nieuwe projecten helpen opstarten om de bijengezondheid samen met de imkerij, onderzoekers en natuurbeheerders op een hoger plan te brengen. En natuurlijk zal ik regelmatig schrijven in de bijenbladen over de voortgang van mijn werkzaamheden’.

Varroa en dracht

Karin heeft als ecooloog veel toegepast onderzoek gedaan en zal deze ervaring gebruiken bij het aanpakken van de twee grote prioriteiten in de bijenhouderij: varroa en dracht. Ze benadrukt dat voor de varroaproblematiek vooral een preventieve aanpak nodig is. Dus zoeken naar duurzame oplossingen waarbij ze vooral denkt aan het zoeken naar grotere weerbaarheid van bijenvolken tegen varroa. Maar ook het vaststellen van de beste leefomstandigheden voor de honingbij zoals een optimale dracht. Bij dit laatste denkt ze ook aan het belang van een goede dracht voor wilde bijensoorten. ‘We moeten toe naar een stappenplan om alle factoren die de bijengezondheid beïnvloeden in kaart te brengen en vervolgens handelen om de gezondheid van bijen op te krikken’, aldus Karin.

Kleine bijenkastkever

Bij het noemen van het woord bijenkastkever begonnen haar ogen even te glinsteren omdat dat beestje in de nabije toekomst wel eens veel aandacht zal kunnen vragen als het ons land binnenkomt. Er is al het nodige bekend over de kleine bijenkastkever in onder andere de VS. Het zal een uitdaging zijn om een bestrijdingsmethode te vinden en toe te passen als preventie niet werkt. Karin heeft zich al verdiept in de literatuur over het gedrag van het kevertje en ziet het als een uitdaging om als het zo ver komt met ideeën te komen om het probleem geïntegreerd aan te pakken.

Heb je zelf bijen?

De lezers van dit blad willen natuurlijk weten of Karin zelf ook bijen heeft of gaat houden. Ze heeft, zoals hiervoor aangegeven, een aantal jaren intensief met bijen gewerkt en voelt zich dus zeker imker. ‘Ik heb een paar beginnende imkers als directe burens en het is de bedoeling volgend seizoen een eigen volkje naast hun volken te zetten. ●